

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/523/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2212211800
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2212211800.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený spoločnosťou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti odporkyňi: G. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom D. W. XXX, o zaplatenie 389,99/ 447,48 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 13.1.2015 č.k. 6C/349/2012-85, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd vo zvyšku čo do zaplatenia 389,99 Eur s príslušenstvom návrh zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou § 4 ods. 8, § 7 ods. 2, § 8 ods. 1, 4 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 3 ods. 1, § 39, § 100 ods. 1, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, § 5b zák. č. 250/2007 Z.z ako i § 142 ods. 2 O.s.p. Po tom, ako uzavrel, že zmluva o úvere uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa VUB a.s. a odporkyňou ako dlžníkom je spotrebiteľskou zmluvou a preto sa na ňu vzťahuje zák. č. 258/2001 Z.z., súd uzavrel že postup navrhovateľa v prejednávanej veci je jednoznačne nekalou obchodnou praktikou a ako taký je hrubo rozporný s dobrými mravmi. Po oboznámení sa s Dohodou o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach uzavretou medzi účastníkmi konania dňa 20.12.2010 a s výpoveďou odporkyne uzatvára, že nevyklučuje, že v prípade, ak by bolo zo strany navrhovateľa dlžníkovi riadne vysvetlené, že splnenie jeho premlčaného dlhu resp. jeho uznanie môže byť napriek zmenšeniu jeho majetku formou vynaložených peňažných prostriedkov v jeho prospech (napr. práve z dôvodu výmazu z registra neplatičov) mohlo by k platnému uznaniu záväzku zo strany dlžníka dôjsť. Prejednávaný prípad je však prípadom iným, keď k takémuto dobrovoľnému rozhodnutiu so znalosťou veci zo strany dlžníka nedošlo. Naopak, navrhovateľ v snahe reparaovať pochybenie svoje spočívajúce v nepodaní žaloby včas (pred uplynutím premlčacej doby) a vyhnúť sa možnej námietke premlčania a zamietnutiu žaloby sofistikovane doručuje dlžníkom takéto dohody a pod zámienkou výhodnosti podpísania splátkového kalendára ako listiny, ktorá má dlžníka uchrániť pred problémami, do tejto listiny zakomponuje aj vyhlásenie o uznaní dlhu dlžníkom (samozrejme bez podania vysvetlenia dlžníkovi). Súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp.zn. IÚS 1845/11, podľa ktorého spotrebiteľ sa nesmie vzdať svojich práv, ktoré mu zákon poskytuje alebo inak si zhorší svoje postavenie. To znamená, že postavenie spotrebiteľa nesmie byť zhoršené a to ani s jeho súhlasom, naopak odchýlky v neprospech dodávateľa možné sú. Súd poukazuje ďalej i na to, že aj samotná navrhovateľom vypracovaná Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a o uznaní záväzku je pre bežného spotrebiteľa v dôsledku (či už úmyselne alebo nevedome) nejednotnej terminológii mäťúca, keď obsahuje pojem „uznanie záväzku“, ale v čl. 3 (ktorý má tiež mimochodom názov uznanie záväzku v bode 3.1 v poslednej vete deklaruje, že dlžníci majú vedomosť o premlčaní „dlhu“. Spotrebiteľ tak nemusí vedieť, že pojem záväzok v právnej terminológii môže znamenať: a)

záväzkový vzťah ako taký, b) jednotlivú povinnosť zo záväzkového vzťahu, c) záväzok v zmysle dlhu. V prejednávanej veci, čo sa týka samotnej dohody ide o zneužitie neznalosti dlžníkov a ich strachu pred prípadným súdnym resp. následne exekučným konaním. Súd teda uzatvára, že dohodu, z ktorej navrhovateľ odvodzuje nepremlčateľnosť svojho nároku považuje podľa § 3, § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka za neplatnú. Z prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 1.3.2007 je zrejmé, že právny predchodca navrhovateľa vyhlásil predčasnú splatnosť úveru dňa 20.9.2005. Návrh na súd bol podaný až 19.7.2012. Keďže predmetnú Dohodu o uznaní dlhu a splátkovom kalendári súd považuje za neplatnú, nemohlo dôjsť platne ani k začatiu plynutia novej premlčacej lehoty. Vzhľadom na to, že návrh na súd bol podaný až 19.7.2012, uplatnený nárok navrhovateľa v pôvodne zamietajúcej časti rozsudku považuje za premlčaný a z dôvodu premlčania návrh zamietol. O náhrade trov konania rozhodol súd s poukazom na § 142 ods. 2 O.s.p. V predmetnom prípade navrhovateľ si v konaní uplatnil zaplatenie 447,48 Eur, bol úspešný iba v priznanej časti 57,49 Eur, preto súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie navrhovateľ, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrhu vyhovie, resp. ho zruší a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s tým, že si zároveň uplatňuje aj náhradu trov odvolacieho konania vyčíslenú v sume 43,93 Eur. Ako odvolacie dôvody uviedol nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočne zistený skutkový stav. Poukázal pritom na to, že zastáva ten názor, že síce súd vec opätovne posúdil, avšak nevysporiadal sa so všetkými skutočnosťami, na ktoré sa on odvolával. Aj v prípade, ak by zmluva neobsahovala všetky náležitosti v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. tak, ako konštatuje súd, je výška poskytnutého úveru, tzn. skutočne čerpaných prostriedkov zo strany odporkyne vyššia ako suma vykonaných úhrad, pričom rozdiel nie je vo výške 57,49 Eur tak, ako uviedol súd, ale vo výške 133,83 Eur (793,33 Eur - 119,50 Eur - 540,- Eur). Zároveň však poukazuje na skutočnosť, že odporkyňa dňa 5.1.2001 podpísala Dohodu o uznaní dlhu a o úhrade pohľadávky v splátkach, prostredníctvom ktorej uznala svoj záväzok voči nemu vzniknutý zo zmluvy o vydaní kreditnej platobnej karty č. 2336245 uzavretej so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., vo výške 987,48 Eur s príslušenstvom čo do dôvodu a výšky a zaviazala sa splatiť svoj záväzok. Odporkyňa sama požiadala o vystavenie splátkového kalendára, pričom po telefonickej dohode ohľadom splácania dlžnej sumy jej bola poštou zaslaná dohoda ním podpísaná v dvoch vyhotoveniach s tým, že v prípade súhlasu odporkyne so stanoveným splátkovým kalendárom, v jednom rovnopise mu zašle naspäť podpísanú dohodu. Odporkyňa po dôkladnom zvážení dohodu podpísala a v jednom vyhotovení mu ju zaslala späť. Z toho dôvodu nemožno súhlasiť s tým, že by v danom prípade išlo o nekalú obchodnú praktiku v rozpore s dobrými mravmi, keďže odporkyňa dobrovoľne, bez časovej tiesne dohodu podpísala a podpísanú mu ju zaslala. Ďalej poukazuje na to, že v danom prípade je potrebné na vzťah aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka a nie Občianskeho zákonníka, keďže ide o obchodnoprávny vzťah, kedy zmluvné strany uzavreli zmluvu o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty, na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý úverový rámec. V tomto smere poukazuje i na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.10.2013, sp. zn. 15Co/28/2013. Následne je preto potrebné účinky dohody vyhodnotiť v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti poukazuje i na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17.9.2014, sp. zn. 15Co/166/2013. Vzhľadom na uvedené preto nemožno uplatnený nárok považovať za premlčaný a zároveň nastali účinky uznania záväzku v tom zmysle, že v čase uznania trval uznaný záväzok. Pokiaľ súd na daný prípad aplikoval ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, nemôže súhlasiť s tým, aby v danom prípade súd postupoval v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 1.5.2014. Odkázal pritom na znenie čl. 1 Ústavy SR, na nález ÚS SR z 24.5.1995, PL. ÚS 16/95, ako aj na nález z 3.3.1996, PL, ÚS 36/95, ďalej na čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, nález ÚS SR z 8.3.2011, III.ÚS 348/06, pričom zastáva názor, že aplikáciou § 5b zák. č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu. Právna úprava platná v SR do 30.4.2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vnesením námietky premlčania, keď aplikáciou § 5b na prebiehajúce súdne konanie bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na súd, došlo k zotretiu princípu právnej istoty, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a k závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Priamym aplikovaním § 5b súd porušil aj zásadu stanovenú v čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorej výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s Ústavou SR, navyše tu vzniká reálna hrozba, že súd by mu tak spôsobil škodu. Vzhľadom na uvádzané a s poukazom na

to, že v konaní si uplatnil svoj nárok žalobným návrhom dňa 19.7.2012, pričom predmetné ustanovenie nadobudlo účinnosť dňa 1.5.2014, nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu a právnym posúdením veci.

Odporkyňa odvolací návrh nepodala. K doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2) a dospel k záveru o dôvodnosti aj tohto odvolania, teraz v dôsledku vadného právneho posúdenia veci, čím tu vznikli aj pochybnosti o riadnom zistení skutkového stavu.

Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku vyplýva, že prvostupňový súd zamietajúci výrok založil teraz na závere premlčania uplatneného nároku, keď Dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach uzavretú medzi účastníkmi konania dňa 20.12.2010 považoval za neplatnú podľa § 3, § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka, čím potom nemohlo dôjsť platne ani k začatiu plynutia novej premlčacej lehoty a postup navrhovateľa v prejednávanej veci za jednoznačne nekalú obchodnú praktiku.

Hneď na úvod odvolací súd konštatuje, že podľa výsledkov doposiaľ vykonaného dokazovania nemožno súhlasiť so záverom súdu prvého stupňa, že Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 5.1.2011 (súd prvého stupňa nesprávne uvádza ako dátum dohody deň 20.12.2010, kedy ju podpísal ešte len navrhovateľ), ktorou malo dôjsť k uznaniu práva navrhovateľa, je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi a pretože je jednoznačne nekalou obchodnou praktikou a tým potom uplatnený nárok navrhovateľa je premlčaný.

Podľa predloženej Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku uzavretej medzi navrhovateľom ako postupníkom a odporcom ako dlžníkom dňa 5.1.2011 malo dôjsť k uznaniu práva navrhovateľa.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka je neplatný aj ten právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Tu je však potrebné si uvedomiť aj to, že nie je spravodlivé poskytovať rovnakú právnu ochranu spotrebiteľovi, ktorý si svoj záväzok splnil a od ktorého sú vymáhané len nároky majúce charakter neprijateľnej (nekalej) zmluvnej podmienky v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a rovnakú ochranu aj spotrebiteľom, ktorí svoj záväzok v podstatnej časti nespĺnili, či dokonca ani nezačali splniť.

Nemožno stotožňovať ochranu spotrebiteľov pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami dojednaným v spotrebiteľských zmluvách s ochranou dlžníkov, ktorí takéto zmluvy uzavreli, pričom si z nich vyplývajúce povinnosti neplnili. Ochrana, ktorú poskytuje spotrebiteľovi spotrebiteľské právo, nemôže viesť k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania a k spôsobovaniu ujmy predávajúcim či veriteľom.

Vychádzajúc z obsahu spisu nie je zrejmé od kedy, v akom rozsahu a z akého preukazateľného dôvodu, na ktorý je potom ale potrebné nazerať z pohľadu možnej ospravedlniteľnosti rovnako cez princípy dobrých mravov, odporkyňa napriek uzavretiu zmluvy dňa 27.8.2004 neplnila, hoci sa k plneniu touto zmluvou zaviazala. Rovnako aj po uznaní záväzku a uzavretí Dohody o splátkovom kalendári a uznaní záväzku zo dňa 5.1.2011, nie je zo spisu zrejmé, či odporkyňa na jej základe vôbec plnila, v akom rozsahu, a ak neplnila, prečo.

Nesporným však naďalej zostáva, že odporkyňa uzavrela zmluvu zo dňa 27.8.2004 ako spotrebiteľ. Preto sa súd musí vysporiadať s tým, či prejav jeho vôle zo dňa 5.1.2011 o uznaní záväzku, zapracovaný do Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, neodporuje alebo neobchádza zákon, alebo sa neprieči dobrým mravom.

Podľa § 4 ods. 8 zák. č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa platného a účinného v čase uzatvorenia Dohody o splátkovom kalendári a uznaní záväzku zo dňa 5.1.2011, predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Pokiaľ dlžník v písomne urobenom uznaní záväzku podľa § 558 Občianskeho zákonníka uvedie, že je mu známe, že uznáva premlčaný dlh, nie je možné dodatočne účinne zmariť právne dôsledky takéhoto prehlásenia tým, že takémuto prehláseniu nerozumie a že nie sú mu jasné právne dôsledky z toho vyplývajúce. Podpísanie tejto listiny účastníkom vylučuje účinnosť obrany dlžníka, že nebol upozornený na premlčanie zo strany veriteľa (obrana odporcu v odvolacom konaní). Tu potom nemožno nechať bez povšimnutia zásadu, podľa ktorej neznalosť zákona < . nikoho neospravedľuje a nevyvíja zo zodpovednosti za túto jeho neznalosť. Zásada neznalosť práva neospravedľuje je nutnou podmienkou efektivity každého systému platného práva. Pokiaľ aj v skutočnosti účastník listinu podpísal bez toho, aby rozumel jej obsahu a napokon aj v prípade bez jej prečítania, prípadne i s odvolaním sa na to, že dobre neovláda jazyk, v ktorom je listina napísaná, nie je možné takýto jeho prístup k veci klásť na ťarchu veriteľa. Pritom nie je v rozpore z dobrými mravmi, ani nejde o nekalé obchodné konanie, pokiaľ veriteľ sa snaží vymôcť svoju hoci už premlčanú pohľadávku a ani to, že napriek vedomosti účinkov, ktoré dosahuje neposkytne odporkyni žiadny benefit, čo napokon v konaní zisťované ani nebolo. Uplynutím premlčacej doby právo nezaniká, len sa oslabuje. Pokiaľ veriteľ po uplynutí premlčacej doby navrhne dlžníkovi, aby uznal záväzok, nejde zo strany veriteľa o konanie v rozpore s dobrými mravmi. Dôvod zamietnutia návrhu súdom prvého stupňa pre rozpor Dohody o splátkovom kalendári a uznaní záväzku zo dňa 5.1.2011 s dobrými mravmi potom z výsledkov doteraz vykonaného dokazovania nevyplýva.

Prvostupňový súd zamietol podaný návrh aj z dôvodu, že uznanie záväzku by malo byť nekalou obchodnou praktikou zakázanou § 7 ods. 1 zák. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti (§ 7 ods. 2 písm. a) citovaného zákona). Obchodnou praktikou sa pritom rozumie konanie, opomenutie konania, spôsob spracovania alebo vyjadrovania, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu predávajúceho, priamo spojené s propagáciou, ponukou, predajom a dodaním výrobku spotrebiteľovi. Odbornou starostlivosťou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (§ 2 písm. p), u), citovaného zákona).

Obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom uvádza do omylu alebo môže viesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj ak je táto informácia vecne správna (§ 8 ods. 1 citovaného zákona). Za klamlivé opomenutie sa tiež považuje, ak predávajúci skrýva alebo poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie uvedené v § 8 ods. 1 cit. zákona alebo neoznámí obchodný účel obchodnej praktiky, iba že je zrejmý z kontextu, pričom v dôsledku klamlivého opomenutia priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal (§ 8 ods. 4 citovaného zákona). Táto verejnoprávna norma stanovuje sústavu orgánov verejnej správy vo veciach ochrany spotrebiteľa a v ustanoveniach § 23 a § 24 sankcie, ktoré sú oprávnené tieto orgány ukladať tomu, kto poškodí práva spotrebiteľa.

Naplnenie skutkovej podstaty niektorej zo skôr vymenovaných nekalých obchodných praktík nemusí mať za dôsledok čo aj len čiastočnú neplatnosť právneho úkonu, spravidla zmluvy, ktorá bola za takýchto podmienok uzavretá. K takémuto právnomu dôsledku možno dospieť predovšetkým za predpokladu, že takáto obchodná praktika bola zapracovaná do zmluvy a stala sa neprijateľnou (nekalou) zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Samotná existencia nekalých obchodných praktík bez spojenia s konkrétne uzavretou (spotrebiteľskou) zmluvou nemôže byť právne významná ani za splnenia podmienok § 37 až § 40 Občianskeho zákonníka. Len ak sa zmluva uzavrie, pričom nekalá obchodná praktika sa prejaví pri jej uzatváraní, formulovaní jej obsahu, pri plnení si povinností zo strany dodávateľa, či pri omeškaní spotrebiteľa, môže byť predmetom preskúmania súdom aj z hľadiska porušenia povinnosti dodávateľov (predajcov) podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa, či podľa

Občianskeho alebo Obchodného zákonníka. Nie je možné automaticky stotožňovať napr. zákaz nekalej obchodnej praktiky v zmysle § 7 ods. 1 cit. zákona s neplatnosťou právneho úkonu, prostredníctvom ktorého sa mohla takáto praktika realizovať. Právnym dôsledkom nekalosti obchodnej podmienky sú osobitné sankcie, ktoré možno uložiť podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie každá nekalá obchodná podmienka má za dôsledok neplatnosť právneho úkonu, ktorého bola súčasťou. Neplatnosť právneho úkonu, napr. zmluvy o spotrebiteľskom úvere, by totiž mala za dôsledok vznik povinnosti oboch zmluvných strán vrátiť všetko, čo na základe takého úkonu získali (§ 457 Občianskeho zákonníka). Sankciu za jej uplatnenie upravenú v Občianskom zákonníku je teda možné aplikovať v prípade, keď po 1.4.2004 má takýto úkon charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ nekalá obchodná praktika bola urobená vo forme právneho úkonu, mohla byť platnosť takéhoto právneho úkonu posudzovaná aj podľa § 39 Občianskeho zákonníka ako právny úkon, ktorý svojim účelom odporuje zákonu, prípadne ako právny úkon, ktorý sa prieči dobrým mravom.

Uznanie záväzku urobené podľa § 558 Občianskeho zákonníka, je povinne spojené s prehlásením dlžníka, že svoj dlh zaplatí. Takéto prehlásenie môže mať aj formu dohody s veriteľom, v ktorej prehlásenie dlžníka nadobudne konkrétny obsah vyhovujúci obojstranným stranám. Pokiaľ súčasťou takejto dohody je aj prehlásenie dlžníka, že má vedomosť o premlčaní záväzku a o jeho dôsledkoch, nie je možné podľa názoru odvolacieho súdu dôvodne označiť umiestnenie takéhoto prehlásenia za nekalú obchodnú praktiku, či dokonca za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, alebo za neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka a to aj vtedy, ak bolo uvedené v inom bode jednostranovej prehľadnej listiny obsahujúcej takýto prejav vôle.

Možno preto uzavrieť, že pokiaľ súd prvého stupňa nezistil iný než v odôvodnení jeho rozhodnutia popísaný skutkový stav veci, odvolací súd na základe neho nemôže zhodne so súdom prvého stupňa uzavrieť, že Dohoda o splátkovom kalendári a uznaní záväzku zo dňa 5.1.2011 je neplatná pre rozpor s ust. § 3, § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka a že je nekalou obchodnou praktikou.

Na mieste je potom potrebné si uvedomiť, že v niektorých prípadoch zákon nerobí existenciu pohľadávky podmienkou (predpokladom) právneho úkonu, ktorý sa k nej vzťahuje. Tak tomu je aj v prípade neexistencie uznaného dlhu (záväzku), ktorá nerobí právny úkon uznania dlhu (záväzku) neplatným, nakoľko v dôsledku konštrukcie vyvrátiteľnej právnej domnienky (§ 558 Občianskeho zákonníka, ale aj § 323 Obchodného zákonníka) spočíva dôkazné bremeno ohľadom neexistencie dlhu na dlžníkovi. V opačnom prípade, teda ak by platilo, že nemožno platne uznať nedlh, by účinky uznania dlhu vôbec nenastali (vrátane uplatnenia vyvrátiteľnej právnej domnienky), čo by znamenalo, že dôkazné bremeno ohľadom neexistencie dlhu by nikdy neniesol dlžník, naopak veriteľ by musel vždy, dovoľávajúc sa uznania dlhu, preukazovať existenciu uznaného dlhu ako podmienku platnosti uznania dlhu a teda aj ako predpoklad k uplatneniu jeho účinkov (pozri rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 9. decembra 2004, sp. zn. 32 Odo 453/2004).

Preto pokiaľ súd prvého stupňa považoval Dohodu o splátkovom kalendári a uznaní záväzku zo dňa 5.1.2011 za neplatnú, pretože je nekalou obchodnou praktikou ako aj pre rozpor s dobrými mravmi a nárok navrhovateľa tým považoval za premlčaný a ďalej sa už dôvodnosťou uplatnenej pohľadávky nezaoberal, pričom nesprávne posúdil aj dôkaznú povinnosť v konaní v súvislosti s uznávaním prejavom odporkyne obsiahnutým v tejto dohode, nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, pričom nadväzne nedostatočne zistil skutkový stav na posúdenie dôvodnosti žalobou uplatneného nároku z iných hľadísk, ako len z hľadiska jeho domnelého premlčania, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. h) a f) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené, keďže dospel k iným právnym záverom, musel napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, aby tým učinil zadosť princípu dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania a nezneškodnil účastníkom realizáciu ich procesných práv, keďže by im odoprel možnosť odvolacieho prieskumu nových, z pohľadu doterajších záverov súdu prvého stupňa dosiaľ bezvýznamných skutočností, čím by účastníkom odňal možnosť konať pred súdom.

Povinnosťou prvostupňového súdu, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.), bude opätovne posúdiť návrhom na začatie konanie uplatnený nárok navrhovateľom, prípadne

doplniť potrebné dokazovanie a následne vo veci znova rozhodnúť. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.